

Priedas

Supplement

Gabrielė KONDRONAITĖ

Pagaliau – mažoji Lietuvos fortepijono pedagogikos enciklopedija

Fortepijonas ir Lietuva, fortepijono menas ir jo pedagogika Lietuvoje, trumpoji fortepijono mokymo Lietuvoje enciklopedija ir dar daug kitų pavadinimų iškyla mintyse, perskaičius Liucijos Drąsutienės knygą „Lietuvos fortepijono pedagogikos puslapiai“. Pagaliau tikras gausios pianistų bendruomenės Lietuvoje džiaugsmas: „Knyga apie mus!“ Deja, tik XXI a. pradžioje Lietuvoje pagaliau pasirodė knyga, kurioje apžvelgiamas įvairiais skersmenimis pateikiamas fortepijono meno pedagogikos kelias nuo jo ištakų mūsų krašte iki nūdienos. Atskiroms klavyrinės meno istorijos bei kultūros Lietuvoje atkarpoms ir įvairioms iškilioms personalijoms, jų kūrybai, fortepijono mokymo metodikai iki šiol skirta nemažai muzikologų ir plunksnai neabejingų pianistų dėmesio. Šiomis temomis rašė, knygų arba reikšmingų straipsnių paskelbė Marieta Azizbekova, Eugenijus Ignatonis, Ramunė Kryžauskienė, Leonidas Melnikas, Ona Narbutienė, Jūratė Trilupaitienė, Vytautas Landsbergis, Darius Kučinskas, Jonas Bruveris, Gražina Daunoravičienė ir daugelis kitų. Tačiau Drąsutienės daugiau kaip 600 puslapių veikalas akivaizdžiai įrodo analitinę autorės požiūrį į fortepijono pedagogiką kaip į komplikuoatą, daugialypį ir daugiareikšmį, bet vis dėlto nuoseklų procesą.

Drąsutienės knyga išskirtina pirmiausia savo istorinės aprėpties talpumu. Skaitytojas metodiškai vedamas nuo pat XVI a. fortepijono dėstymo ištakų Lietuvoje iki XX a., kai

Liucija Drąsutienė. Lietuvos fortepijono pedagogikos puslapiai. – Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija. 2015. – 622 p.: nuotr.

supažindinama su dar ir šiuo metu darbingais paskutinio skyriaus herojais. Šis istorinis ir turinio nuoseklumas, kai išlaikomas santykis su laikotarpio kontekstais ir atskirai pristatomos reikšmingos miestų ar garsių fortepijono mokyklos atstovų kartos, suteikia knygai logiškai į vieną voratinklį pinamo audinio efektą. Kita vertus, aiški knygos struktūra ir tematikų klasifikacija, pianistų pedagogų portretai leidžia knygą skaityti ir kaip straipsnių rinkinį. Antruoju šios monografijos kokybės ženklu pianistas profesionalas galėtų laikyti kaleidoskopišką temų gausą. Šioje knygoje sugretinamos ne tik istorinės sąlygos, kultūrinė aplinka, personalijų pristatymas, bet ir fortepijono muzikos atlikimo, dėstymo, mokymosi ir mokymo metodikos, mokinių prisiminimai, interviu, laiškų ar retų metodinių darbų citatos. Kaip tik šis knygos bruožas laikytinas svarbiausiu ir įdomiausiu, jis suteikia galimybę iš arčiau, beveik „gyvai“ susipažinti su knygos herojais ir kartu įvertinti išskirtines aprašomo laikotarpio aplinkybes.

Švietėjiškai vertingos ir įdomios, tarpusavio saitais autorės susiejamos pirmoje knygos dalyje „Fortepijono pedagogika rytų ir vakarų kultūrų sąveikoje“ apžvelgiamos klavyrinės muzikos ir pedagogikos ištakos, pirmosios muzikos mokyklos. Kaip pirminis faktas tekste solidžiai nugula esminiai istoriniai reiškiniai, kultūros įvykių, jų reikšmių ir aplinkos aprašymas. Kai tik knygoje paminimos konkrečių

pianistų, kompozitorių ir atlikėjų pavardės, populiarių kūrinių fortepijonui pavadinimai, istorinis pasakojimas tampa profesiskai konkretus ir įdomus. Pasakojimo tėkmėje išnyra kontrastingi veikėjų siluetai, suskamba muzika, pasigirsta plojimai... Skaitytojas-pianistas-muzikas gali iš karto „girdėti“, pavyzdžiui, Cramerio etiudų „raumenis“, elementarias siauro išdėstymo Kuhlau sonatinų harmonijas, klasicistinę Dusseko muzikos kalbą, Vilniuje koncertavusių Rachmaninovo ar Skriabino muzikos atbalsius ir pan. Visa tai, žinoma, tuomet, kai skaitytojui užtenka veiklios muzikinės vidinės klausos ir profesinės patirties bei vaizduotės. Tuomet mums pažįstami miestai, jų gatvės ir koncertinės salės įgyja papildomos istorinės gyvybės ir vertės.

Pianistui profesionalui naudinga ir įdomu pažinti ne tik Drąsutienės minimose mokyklose dirbusias personalijas, bet ir jų taikytas mokymo metodikas bei pedagoginį repertuarą. Tokios žinios papildo skaitytojo suvokimą apie istorinę Lietuvą, „priartina“ šį vaizdą prie dabartinės kultūrinės situacijos ir leidžia sugretinti kiekvienam šios dienos pedagogui skirtingai aktualius fortepijono meno ir pedagogikos faktus. Be to, tai suteikia unikalią galimybę mokytis iš tų profesionalų, kurių jau seniai nebėra. Verta apmąstyti šių pianistų meninius ir pedagoginius prioritetus, pamėginti praktikoje pritaikyti metodines ir menines jų idėjas, pasisemti kūrybinių jėgų, atrasti sektinų pavyzdžių.

Galima pastebėti, kad Drąsutienė mokyklos sąvoką dažniausiai vartoja dviem skirtingiems reiškiniams nusakyti. Pirmasis – konkreti mokykla, privati ar valstybinė mokymo institucija. Tuomet autorė pristato joje dirbusias asmenybes, mokymo programas, pedagogines nuostatas, pedagoginį ir koncertinį repertuarą, šios mokyklos reikšmę miestui, Lietuvos kultūrai. Kai kurios jų tik paminimos (pvz., mažai žinoma nuo 1844 m. Šilutėje veikusi J. G. Herderio mokykla ar privati B. Robmano muzikos mokykla, nuo 1884 m. veikusi Kaune). Kitos, atsižvelgiant į jų reikšmę, profesionalumą ir įtaką, pristatomos plačiau (pvz., E. Herbert-Hensen ir E. Laumenskienės privačios muzikos mokyklos). Ypatinę dėmesį autorė skiria Vilniaus ir Kauno muzikos mokykloms: pradedant istorine aplinka ir baigiant ypač vertingomis bei gausiomis profesinėmis detalėmis. Taip pat aprašomos Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio muzikos mokyklos.

Antroji knygoje dažnai vartojama mokyklos sąvokos samprata yra ypač artima pianistų profesionalų bendruomenei. Ji labai populiari, kalbant apie fortepijono mokyklą kaip apie tam tikrų meninių, profesinių tradicijų, muzikos suvokimo, atlikimo ir mokymo (-si) metodikų paveldą. Pianistai šiandien dažniausiai mini rusų, vokiečių, prancūzų pianizmo mokyklas, kurias įvairių kontekstų akistatoje pristato ir Drąsutienė. Taip pat šiandien gyvybinga asmenybių mokyklos sąvoka kaip jų menines, filosofines, pianizmo metodikos nuostatas nusakančios visumos samprata, tai Chopino, Liszto, Leszetyckio, Neuhauso ir kitos mokyklos. Todėl šias pianistinio paveldo sąsajas Drąsutienės

monografijoje atspindinčios ir išryškinančios linijos sukuria gan sudėtingą, bet, kita vertus, priimtina ir suprantamą profesinių „priklausomybių“ piešinį. Taip autorė kuria galimybę kiekvienam profesionalui individualiai susikurti savo pianistinės „kilmės medį“. Tai pabandė padaryti ir knygos autorė, 573 puslapyje pristatydama „Lietuvos pianizmo kelią nuo C. Czerny ir jo mokinio F. Liszto“. Tokios schemos pateikiamos kaip savotiškos formulės, todėl gali būti kaskart naujai studijuojamos, iššifruojamos ir pildomos. Beje, panašios tam tikros kūrybinių sąsajų ir paveldo istorijos galėtų tapti naujų metodinių darbų pamatu, inspiracija kitoms studijoms ir knygoms.

Antroje knygos dalyje „Pianistai – fortepijono pedagogai“ pristatydama pianistų personalijas Drąsutienė išlaiko menkai kintančią pasakojimo formą, o tai leidžia skaitytojui lengvai atlikti galimus palyginimus, brėžti sau aktualių klausimų analogijas. Ši knygos dalis – tai lyg ypatinga pianistų kūrybinių portretų ir likimų galerija, turtingų gyvenimo istorijų, meninių ieškojimų paženklintų kelių ir keliautojų žemė. Pradžioje autorė trumpai nusako reikšmingiausius pedagogo (pedagogės) darbo barus, įtakos kultūrinei aplinkai momentus. Toliau pateikiama trumpa pristatomos asmenybės kūrybinė biografija, atskiromis pastraipomis (PEDAGOGAS / PEDAGOGĖ) išsamiai nusakoma visa su pedagogika sietina veikla: fortepijono muzikos atlikimo kūrybinės nuostatos ir jų kilmė (pedagogų ar kitos įtakos), kūrinių mokymosi, dėstymo ar mokymo pamokoje ir savarankiško darbo metodikos, pedagoginis ir koncertinis repertuaras, rengimosi viešam pasirodymui būdai, vardinami profesionaliai pianisto veiklai parengti mokiniai ar studentai. Vertinga ir įdomu, kaip knygos autorė apibūdina individualias pedagogų fortepijono dėstymo metodikas, jų uždavinius ir tikslus. Skaitytojui suteikiama galimybė susipažinti ir su įvairiausiais pedagogo ir mokinio (studento) santykio pavyzdžiais. Šie momentai nejučia skatina vesti paraleles su dabartine fortepijono pedagogika, šių dienų mokytojo ir mokinio santykio aktualijomis. Taip knygoje atsiranda dar vienas reikšmingas fortepijono pedagogikos veiksnys – pedagogikos psichologijos matmuo, kaip ir dauguma kitų galintis tapti inspiracija naujiems fortepijono metodikos darbams. Kita vertus, knygos autorė ypač dažnai mini ir akivaizdžiai vertina pedagogo asmeninio pavyzdžio įtaką mokiniui. Pedagogo pianisto personalijos pristatymą Drąsutienė dažniausiai baigia interviu su herojumi arba jo mokinių prisiminimais. Tokie įvairių žvalgos taškų gausa pagyvina skaitymą, o pačios autorės apibendrinimai ir vertinimai suteikia pedagogų portretų pristatymams baigiamojo akordo reikšmę.

Dvi pagrindines knygos dalis („Fortepijono pedagogika rytų ir vakarų kultūrų sąveikoje“ bei „Pianistai – fortepijono pedagogai“) prasmingai įrėmina pratarmė su įvadu ir paskutinė monografijos dalis „Lietuvos fortepijono pedagogika – daugiasluoksnės europinės kultūros atspindys“. Ji

gali būti laikoma savotiška *coda*, apibendrintai atsakančia į Lietuvos pianizmo ir fortepijono pedagogikos Lietuvoje kilmės klausimus. Tai lyg žvilgsnis iš toliau į knygoje išsąstū istoriją voratinklį, įvertinant ir paminint svarbiausias Lietuvos pianizmo kultūrą „maitinusias“ gijas, nutiesiant gyvybingiausias aprašytų procesų magistrales.

Taip pat, rodos, kiekybiškai nežymi, bet kokybiškai reikšminga trumputė knygos pastraipa „Vietoj išvadų“ (p. 580). Joje autorė išskiria septynis praėjusio amžiaus fortepijono pedagogikos panoramą nusakančius momentus, kurie „nevynioja į vatą“ realios šios Lietuvos kultūros dalies situacijos. Pavyzdžiui, trečias ir ketvirtas teiginiai turėtų versti susimąstyti ir apie dabartinę situaciją muzikos mokyklose, ir apie ateities perspektyvas: „rengiant mokinius aukštesnėms studijoms, dažnai būdavo koncentruojamasi į emocinį kūrinio interpretacijos įtaigumą, tačiau mažiau dėmesio skiriama to kūrinio stilistikai ir jos sudedamosioms dalims [...] ir kitoms meistriško skambinimo detalėms“ ir „[...] nebuvo atsižvelgiama į nuomonę, kad skambinimo fortepijonu technika turi būti diegiama nuo mažumės, žmogui augant fiziškai ir dvasiškai, nes studijų metu daugelis virtuoziškam skambinimui būtinų savybių jau būna negrįžtamai prarastos.“

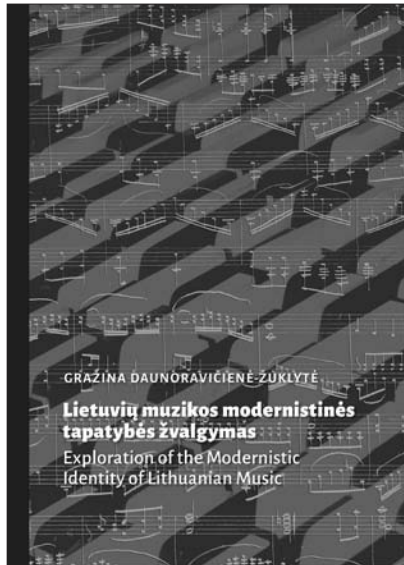
Taigi, kaip ir anksčiau paminėta detalės kokybė nustato meistriško lygį, taip ir kiekvienam reiškiniui svarbus

tinkamas laikas. Drąsutienės monografijos detalės žymi savo amato meistrą, o monografijos atsiradimo laikas, tikėkimės, nėra reikšmingai per vėlus. „Lietuvos fortepijono pedagogikos puslapiai“ turėtų tapti kiekvieno pianisto (nesvarbu, pedagogo ar ne) stalo knyga, nes joje – ne tik istorija, bet ir galimos Lietuvai pozityvios pianizmo raidos gairės.

Nešališkos informacijos sraute ypač vertingos tos monografijos atkarpos, kuriose atsiskleidžia asmeninė autorės kaip menininkės pozicija, kai atvirai dėstomos ar tarp eilučių lengvai įskaitomos vertybinės pianisto profesionalo nuostatos. Ši ypač įdomi autorinio darbo linija lyg raudonas siūlas, nematamai įpinamas ar ryškiu raštu užbaigiantis atskiras knygos dalis, sujungia visą monografiją.

Šios recenzijos autorei teko įvairiomis progomis bendrauti su knygos autore profesiniais klausimais, girdėti jos mokinių ir studentų pasirodymus, organizuoti vieną iš aptariamų knygos pristatymų. Todėl lengva atpažinti profesorės, daktarės Liucijos Drąsutienės matematiškai racionalų mąstymą, polėkio kupiną menininko širdį ir išsvermingą sportinę dvasią. Neišsenkama energija, bendravimo lengvumas, natūralus ir visapusiškas domėjimasis pianizmo kultūra, aktyvi ir sąmoninga pozicija, rodos, kiekvienu galimu šios temos klausimu įkvepia prasmingai profesinei veiklai, gali tapti postūmiu kiekvienam toliau apmąstant kurti ir garsais, ir žodžiais, ir darbais.

Jonas BRUVERIS

Apie žvalgymą ir išvalgą

Gražina Daunoravičienė-Žuklytė.
Lietuvių muzikos modernistinės
tapatybės žvalgymas. – Vilnius:
Lietuvos muzikos ir teatro akademija.
2016. – 682 p.

2008 m. Gražina Daunoravičienė paskelbė straipsnį „Lietuviškojo modernizmo magistralės ir Naujosios Vienos mokyklos idėjų paraštės“¹. Jame nagrinėjama Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ir Osvaldo Balakausko kūryba. Tarp šių kompozitorių plyti visa mūsų tautinės muzikos istorija, kurios laisvai kūrybai tebuvo skirtas sovietinės okupacijos į dvi dalis padalytas mažiau nei trečdalis valstybės nepriklausomybės gyvavimo metų. Mūsų muzikos istoriografijoje priimta pirmosios nepriklausomybės meto žymesnius muzikos kultūros susidarymui ir plėtrai itin nusipelnčius kompozitorius pagal jų kūrybos stilių skirstyti į tam tikras grupes. Štai Ona Narbutienė rašė, kad praėjusio amžiaus ketvirtame dešimtmetyje „aiškiai diferencijavosi trys pagrindinės kryptys: tradicionalistai (Naujalis, Brazys, Tallat Kelpša, Kačanauskas), vidurio poziciją užimantys nuosaikieji modernistai (Gruodis, Banaitis, Jakubėnas, Nabažas) ir du lietuviškojo avangardo atstovai – Bacevičius ir Kačinskas“². Tam metui skirtame „Lietuvos muzikos istorijos“ tome jie grupuojami ir apibūdinami kitaip: skyriuje „Iškilių kompozitorių portretai“ į niekaip specialiai nepavadintą grupę įrašyti Gruodis, Šimkus, Karnavičius, Banaitis, Jakubėnas, tradicijų tęsėjais vadinami Tallat Kelpša ir Kačanauskas, o Bacevičius, Kačinskas ir Gaidelis – modernizmo reprezentantais³.

Minėtame straipsnyje, vėliau aptariamoje monografijoje Daunoravičienė kompozitorius suskirstė į tokias kryptis: romantinė (Naujalis, Sasnauskas, Petrauskas, Šimkus, Tallat Kelpša, Kačanauskas), romantinė-konstruktivistinė su modernizmo apraiškomis (Čiurlionis), tradicionalistinė (Brazys), nuosaikaus modernizmo (Gruodis, Banaitis,

Jakubėnas, Nabažas, Gaidelis, Pakalnis), pirmuoju lietuvišku avangardu sąlygiškai vadinamas modernizmas (Bacevičius, Kačinskas). Kaip matome, tose klasifikacijose yra skirtumų. Muzikologai, matyt, nevienodai atsižvelgia į kompozitorių kūrybos tradiciškumo bei individualumo ar modernumo laipsnį, jų požiūrį į modernėjimą. Būta pavyzdžių. Po studijų Prahėje grįžusiam Kačinskui Gruodis leido muzikos mokyklos mokinius be atlygio supažindinti su ketvirtatonių muzika, bet netrukus leidimą atšaukė ir liepė išsigabenti ketvirtatonių fisharmoniją, – mokyti reikią visuotinai pripažintos muzikos. Ketvirtatonių muziką Gruodis laikė neperspektyvia ir ypač svetima Lietuvai⁴. Nepriklausomybės 10-mečio minėjimo koncerte kalbėjęs Gruodis kritiškai atsiliepė apie tradicionalizmą, o Žadeika jo atstovų (ir minėjime buvusio Muzikos mokyklos steigėjo bei vargonų ir grigališkojo choralo mokytojo Naujalio) kūrybą pavadino primityvia, menkai tautiška. Spauloje pasipiktinta tokiu užgauliu atsiliepimu apie kultūrai nusipelnčius žmones. Muzikos mokyklos 10-mečiui skirtame leidinyje Gruodis apie modernumą nebeužsimena, nevartoja tokio žodžio. Kačinskas netrukus (su kitais) pradeda leisti „Muzikos barus“, įsteigia Progresistų draugiją, bet Kaune niekaip negavęs tinkamos tarnybos 1932 m. lapkritį pradeda dirbti Klaipėdos muzikos mokykloje...

Daunoravičienės tikslas straipsnyje buvo „įrodyti, kad lietuvių kompozitoriai nebuvo vien tik pasyvūs struktūrinių bei technologinių naujovių vartotojai, bet kartu siūlė savitą jų traktuotę. Ypač originaliai Lietuvoje buvo kuriama ir transformuojama eilės (serijos, mikroserijos) transpozicijų / transpoliacijų idėja“ (p. 54–55). Tą dalyką autorė kuo

puikiausiai įrodė, nagrinėdama moderniuosius Čiurlionio ir Balakausko kūrinis, o jos pateiktasis kompozitorių suskirstymas pasirodė esąs itin reikalingas knygoje nagrinėjant lietuvių muzikos pedagogikos susidarymą ir plėtotę. Straipsnio ir knygos tikslas iš esmės toks pat, tik, kaip žadama jos pavadinime, lietuvių modernistinės tapatybės apskritai reiškinis aprėpiančioje knygoje formuluojamas atsižvelgiant į tyrimo metodologiją įkvėpusios François Lyotard'o minties apie negalimybę neaprėpiamą pasaulio įvairovę „redukuoti į vienį be milžiniškų praradimų“, o ypač į Susanos Stanford Friedman parataksės arba „neimperinio modernizmo“ teorijos daugiažodę (bene šiek tiek perteklinę) terminologiją.

Priminsiu, kad plečiant šios pasaulio dalies muzikos modernybės tyrimus knygos autorės pastangomis Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje 2014 m. surengta tarptautinė konferencija „Muzikinio modernizmo tapsmas Rytų Europoje (1900–1940): parataksinio komparatyvizmo požiūris“. Iš tiesų pasaulyje įsigalėjusių muzikologijos tekstų mintis yra aiški. Europietiškosios muzikos kultūrą sukūrė ir plėtojo keleto didžiųjų monarchijų muzikai, o kiti (daugiausia Tautų pavasario idėjų pažadinti politinės nepriklausomybės netekusių šalių atstovai) jų atradimais paklusniai naudojosi. Vakarų muzikologija sunkiai vaduojasi iš dviejų ydingų sampratų galios – muzikos tautiškumas esąs ne estetinė, bet politinė (socialinė) kategorija, jo šaltinis – tautinės temos ir siužetai bei liaudies muzika; Vakarų šalių muzika esanti virštautinė, periferinių šalių muzikai nebuvo ir nėra pajėgūs savarankiškoms naujovėms ar iš Vakarų atėjusių naujovių ne pamėgdžiojimui, o kūrybiškam panaudojimui.

Fundamentinis žinojimas yra būtinas bandant kvestionuoti įsigalėjusius požiūrius ir padaryti savas išvadas. Tik Daunoravičienės lygio analizė gali įveikti Vakarų skeptiškumą. Arba – ir geresnis lietuvių muzikos apskritai pažinimas. Štai žvelgdamas į lietuvių minimalizmą „tokių natūraliosios muzikos reiškinių kaip *new simplicity, new tonality, repetitive music, pattern music* ir pan.“ kontekste, Krzysztofą Droba sako jį įnešant „žavų vietinį, tautinį koloritą“, priešingą bendrajai visiškos menų kalbos internacionalizacijos tendencijai⁵. Eero Tarasti yra stebėjęsis, „kodėl tokia matematiškai apskaičiuota Ryčio Mažulio muzika skamba taip lietuviškai“⁶.

Taigi pradžioje paminėtą autorės straipsnį galima laikyti knygos preliudu. Tačiau – ne vien jį. Tokie veikalai neparašomi vienu prisėdimu. Ar tik ne apie tą laiką Daunoravičienė (juk dirbdama ir kitus – ne tik pedagogikos, bet ir mokslo darbus) ėmė itin sistemingai tyrinėti knygoje sutelktas temas ir problemas. Apie jas pranešimai skaityti ir mūsiškėse, ir konferencijose Leipcige, Ciuriche, Krokovoje, Kenterberyje, Maskvoje, Romoje, Sietle, Sankt Peterburge ir kt., straipsniai skelbti mokslo žurnaluose, apie Bajorą – jos pačios apie jį sudarytoje knygoje „Viskas yra muzika“ (2002), Balakauską – jos sumanytoje ir Rūtai Gaidamavičiūtei patikėtoje išleisti knygoje „Muzika ir mintys“ (2000) ir pan. Knygoje probleminiu ir metodologijos požiūriu atnaujinti tyrimai

pasirodė taip išsiplėtę į gylį ir plotį, suaugę į tokią aišką ir darnią visumą, kad užuot teisybės dėlei pavadinime pridėjus žodžius „ir atradimas“ ar „ypatybės“, tad padarius jį griozdišką ar tradiciškai apsidraudėlišką, tą „žvalgymą“ galima paprasčiausiai išbraukti ir pavadinime likusį kilmininką paversti vardininku. Juk įrodyta tai, kas ketinta.

Dviejų dalių knygos pirmą dalį sudaro penkių kompozitorių analitiniai portretai. Kadangi autorė teigia lietuvių muzikoje gyvuojant dvi pamatines – Balakausko ir Gruodžio kompozicijos mokyklas (jų šaknis ir išsišakojimus vaizdžiai parodo vadinamieji genealogijos medžiai), tad joms ir kompozicijos mokymui apskritai skirta knygos dviejų skirsnių antra dalis. Tai didžiulis 668 puslapių (įskaitant 35 puslapių santrauką anglų kalba ir 13 puslapių asmenvardžių rodyklę) veikalas. Knygos tekste yra 1 553 išnašos, asmenvardžių rodyklėje – 1 660 pavardžių.

Šie skaičiai savaip parodo į veikalą autorės sudėto intelektinio darbo apimtį. Mat gana dažnoje išnašoje papildoma ar pakomentuojama teksto mintis, o surašyti juk tie asmenys, kurie šį tą nuveikė knygoje aprėptų veiklų bei reiškinių laike ir erdvėje. Monografija gvildena sudėtingus dalykus. Tai ne tik XX a. muzikinio modernizmo kreivės ar komplikotos struktūrinės organizacijos partitūros, painaus istorinių, politinių įvykių fonas. Knygos puslapiuose išpaustas nepaprastas autorės įsigilinimas į kiekvieno dalyko esmę labai išplečia nagrinėjimo ir vertinimo erdvę. Nagrinėjant religinius ir pasaulietinius kūrinius, lietuvių muzika panardinama į visą europietiškosios muzikos istoriją ir dabartį, nuo Šv. Rašto, liturgijos tekstams sukurtos ir kuriamos muzikos iki šių dienų modernybės reiškinių, taip pat ją grindusių, lydėjusių ir vis dar lydintį muzikos mokslą, kultūrologiją, filosofiją ir pan. Kalbant apie šias dienas, greičiausiai būtų neįmanoma surasti kokį žinomą, įtakingą įvairiakalbio pasaulio muzikos mokslo atstovą, kurio darbų idėjomis autorė nebūtų kaip nors pasinaudojusi (tai viena gausybės išnašų priežastis). Išmanymas ir galinga intelekto sutelktis Daunoravičienei padeda atskleisti mūsų kompozitorių savitas interpretacijas, kylančias iš jų pačių kūrybinių intencijų. Tačiau (čia tiktų koks nors superliatyvas) ta minčių, nuorodų, pastebėjimų ar priminimų gausa yra taip darniai, sklandžiai jų būtinybės ar parankumo surikiuota, kad kelia štai kokį svarbiausią įspūdį: juk ta mūsų tautinė muzika yra tokia kaip ir kitos muzikos. Tai natūralus pasaulio muzikos reiškinys: tai, kas joje nutinka, nėra koks netikėtumas ar atsitiktinumas – ir ta nuolat besidriekianti kūrybos naujumo gija.

Kaip ir pirmiausia paminėtame straipsnyje, knygos pradžioje teikiami straipsniai apie Čiurlionį ir Balakauską, kurių modernybė sąlygiškai apibūdinama kaip reiškinys „prieš“ ir „po“ Naujosios Vienos mokyklos. Toliau rikiuojasi Bajoro, Kutavičiaus ir Mažulio kūrybos portretai – modernumas, besiskleidžiantis lietuvių muzikoje nuo Čiurlionio iki šių dienų. Panašiai atlikti ir kiti Daunoravičienės tyrimai – užsiauginti į gylį bei plotį ir sustruktūrinti asmenų „veidų tapybos“ būdu. Nauja visuma susiurbė visiškai naujus

kontekstus ir argumentacijas. Pasigėrėtinai tikslios ir aiškios nagrinėjamų veikalų natų pavyzdžių analizės. Tyrimo prieigų įvairumas ir fundamentalus pagrindimas leido įtikinamai formuluoti savo išvagas. Ryškiai reprezentuodami lietuvių muzikoje gyvuojančias įvairias kūrybos apraiškas, knygos pirmoje dalyje „sukabinti“ lietuvių kompozitorių portretai jokiū būdu neišsemia veikalo veidų galerijos. Nebenutrūkusios nuo įgytų kompetencijų ir turėtų kūrybos galių priklausęs lietuvių muzikos, jos žanrų radimosi vaizdas knygoje pradedamas brėžti nuo Juozo Kalvaičio, Mykolo Racevičiaus-Račo, Juozo Dryjos-Visockio ir kitų muzikų vardų, o su šiandieniniais (neskaitant pusšimčio kitų meno kultūros žmonių) knygoje jų rasime pustrėčio šimto.

Monografijoje, suprantama, atsižvelgta ir pasinaudota mūsų muzikologų, autorės kolegų darbais. Tačiau knyga anaipso nėra „knyginė“. Joje ypač gausiai naudojamos pirmine archyvų (kartais tik juose užsilikusia) medžiaga. Tai valstybės įstaigų dokumentai (tarp jų pokariniai Maskvos valdžios sovietinės ideologijos nutarimai ir jų aptarimai Kompozitorių sąjungoje), Kompozitorių sąjungoje vykusių naujų kūrinių aptarimų, Lietuvos konservatorijos (Muzikos ir teatro akademijos) Kompozicijos katedros posėdžių protokolai (bene pirmą kartą publikuota tiek daug medžiagos), kai kurių asmenų archyvų, taip pat autorės pokalbių su jais medžiaga. Vadinamąjį Weberno motyvą autorė nagrinėja naudodamasi Čiurlionio rankraščiais. Arba jei ne jos ilgi pokalbiai su Valentinu Silvestrovu, Leonidu Hrabovskiu, Jevgenijumi Stankovičiumi, Jurijumi Iščenka, kitais ukrainiečių muzikais, niekaip nebūtų buvę įmanoma nupiešti tokio ukrainiečių muzikos kultūros, „Kijevo avangardo“, nepaprastos inteligencijos, didelio talento ir progresyvių pažiūrų Boriso Liatošinskio ir visų Balakausko metų Kijeve aplinkos, tad ir jo talento formavimosi vaizdo. Svarbūs (ne sykį unikalūs) yra autorės pokalbiai apie kompozicijos mokymą su Lietuvos kompozitoriais, kiti jos „į dienos šviesą“ iškelti asmenų veiklos, mintijimo ar kultūros gyvenimo duomenys. Autorė nevengia apie kai kuriuos asmenis pasakyti ir gana skaudžios tiesos. Nevengia įvertinti ir kai kurių kompozicijos pedagogų, jų kūrybos principų, vertybinių nuostatų sovietiniais laikais. Tačiau tai neatrodo kaip nors nekorektiškai. Tai juk lemtingus kultūros gyvenimo procesus nagrinėjantis mokslo veiklas, o ne kasdienybės laikraščio reportažai.

Nors didžiąją monografijos dalį sudaro atskiri vadinamieji kompozitorių portretai, „portretiškumo“ yra ir antroje dalyje. Veikalo vienovę garantuoja tokiu būdu plėtojama jo pavadinime skelbiama lietuvių muzikos tam tikros tapatybės idėja. Tai kas, kad lietuvių kompozitorių mokykla (juk ne vienintelė tokia tautinė muzika) susidarė taip vėlai. Visur buvo ir yra skirtingo talento ir mokytojų, gausiai kuriančių ir „vieno eilėraščio poetų“; ir traditionalistai sukuria neginčijamos vertės kūrinių, jei kuria, o ne tiražuoja ir t. t. Visi žiūrėjo, ką daro kiti, mokėsi, patyrė įtaką ir pan. Net Mozartas priešpaskutiniais gyvenimo metais. Įsidrąsinusio

mokinio (tai buvo Josephas Frankas, būsimasis Vilniaus universiteto medicinos profesorius ir muzikos gyvenimo dalyvis) paklaustas, kodėl jis studijuoja prancūzų operų partitūras – ar ne geriau būtų domėtis itališkosiomis, atsakė taip: „Melodikos požiūriu – taip, dramos reikšmingumo – ne. Tačiau tarp tavo čia matomų Gretry, Glucko, Piccinio, Salierio partitūrų tikrai prancūziškos yra Gretry operos, kitose prancūziški tik žodžiai.“⁴⁷ Taigi mokėsi ir kūrė. Tačiau tik stiprių asmenybių savitumo siekis visapusiškai įkūnija tikrąją meno kūrybos prigimtį ir prasmę, nes naujumas yra autentiškasis meno kūrybos galių proveržio pavidalas. Tradicinės vertybės nebepriklauso jų sukūrimo laikui – jos priklauso amžinybei, kurioje laiko dimensijos nėra.

Gausi medžiaga, daugybė faktų, neretai stebinančių sąsajų, preciziškos „instrumentinės“ analizės ir naujo požiūrio pobūdis – tai šios monografijos savybės. Autorės taktika – rinktis vieną ar kelis aspektus, iš masyvių kūrinių sąrašų išsikelti aktyvius pasirinktus kūrinius ir per juos žvelgti į kompozitoriaus ir lietuvių muzikos kūrybą plačiai ir giliai. Paviršutiniškai žinoti viską, vadinas, nežinoti nieko, panašu, atliepia pamatinį knygos autorės įsitikinimą. Šitaip užsimojus, stebuklingu būdu jos žvalgymuose susitelkia daugybė dalykų – įsikuria poetai, literatai, kompozicijos ir muzikologijos, meno teorijos, filosofijos idėjos, nuomonės, faktai. Autorė geba suglausti, „sugiminiuoti“, atrodytų, skirtingiausius dalykus. Jie tampa artimi, prasmingai persmelkiantys ir papildantys vienas kitą. Nepaisant esminio teorinio knygos kryptingumo, nė kiek ne mažiau šioji monografija vadintina ir istoriografijos darbu. Europos modernizmo ir lietuvių muzikos istorija knygos puslapiuose nė kiek neblanksta tvirtai suręsto fundamentinio teorijos naratyvo akivaizdoje. Atskirai reikia paminėti komponavimo procesus rekonstruojantį vizualų „formalistinį“ apibendrinimą analitinėse schemose. Daugybės jų grafinis vaizdas stebėtinai informatyvus – jose matyti viskas, jos tarytum atveria kūrinio vidinę erdvę. Schemos papildo knygos puslapių opartiško grožio partitūras, prasmingu dailumu kartais net tarytum su jomis konkuruodamos. Dėl minties grynumo, tikslumo ir pasakymo būdo knygos turinį perpasakoti ar apibūdinti kitais žodžiais kartais apskritai beveik neįmanoma; reikia ją tiesiog skaityti ir – žiūrėti...

Antroje knygos dalyje daugiau nei du šimtai puslapių skirti lietuvių muzikų, kompozitorių mokytojų analizei ir istorijai. Gruodžio perimtos ir jo kūrybos bei pedagogikos pagrindan padėtos ir įgyvendintos, jo žodžiais tariant, Čiurlionio muzikos modernumo ir tautiškumo sąveikos idėjos bei jų patvarumas tapo lietuvių kompozitorių mokyklos koncepcijos pagrindu. Natūralią kultūros raidą sukrėtė sovietinė okupacija – daugybė muzikų emigravo, likusieji namie buvo grėsmingai ideologiškai persekiojami. 1948 m. kovo 1 d. Kompozitorių sąjungos susirinkime svarstant Maskvos valdžios nutarimą dėl Muradelio operos „Didžioji draugystė“ (kurią buvo paskubėjęs pastatyti Operos ir baletų teatras...), Tallat Kelpša nesidangstydamas skelbė,

kad „formalistai – parazitai. Kompozitoriai formalistai yra dvigubi parazitai“⁸. Šiandien liūdna skaityti panašias, nors kartais ir ne taip šiurkščiai suformuluotas ne kantatomis apie sovietizmą ir jo lyderius, bet kitais veikalais kultūrai nusipelnusių žmonių mintis. Per daugybę konkretybių labai nuosekliai ir sistemškai atsiskleidžia lietuvių tautinės muzikos modernėjimo vaizdas, reflektuojamas per specifinį lietuvių kompozitorių mokyklų / klasių kūrimosi ir darbo tyrimą. Dviejuose knygos skyriuose aptinkame ne tik mažai pažįstamų personažų (Liatošinskis, Revuckis, Rebikovas, Greaneri, Carrillo, Rădulescu, Nancarrowas, Silvestrovas). Joje dauguma gerai pažįstamų asmenų pasirodo naujais pavidalais – blaviai papasakota apie lietuvių kompozicijos klasių mokytojus Šimkų, Račiūną, Juzeliūną, Balsį, Barkauską, Laurušą ir kitus. Praskleidžiami Kompozicijos katedros veiklos užkulisiai. Taigi nevangiama užsiminti apie tai, kas lietuvių muzikos kultūroje buvo ir džiugu, ir kas ne taip džiugu. Istorijos mokslui reikia žinoti tai, kas daugelį metų buvo nutylima.

Autorės brėžiamas tarytum neįtikėtinos paralelės, visų knygoje iškeliamų, aprašomų bei nagrinėjamų idėjų ir savybių, nuomonių, faktų, tiesų, kaip ir tobulai išnagrinėtų komplikuočių partitūrų puslapių gausa yra tiesiog stulbinama. Kiekvienas sakinytis pilnas didelio intelektualinio krūvio. Tačiau tą gausą ryžtingai tvarko pasigėrėtinas autorės sugebėjimas ją paversti sklandžiu moksliniu, skaitymo neapsunkinančiu autoriniu tekstu. Knygos kalba yra itin žodinga, vaizdinga, laki, bet terminologijos požiūriu aiški ir tiksli. Į šią knygą leidiesi kaip į gražaus ir mūsų kultūrai labai reikšmingo mokytojų sritį. Visumos koncepcijos, teorinių ir metodologinių, tyrimo rezultatų vertės požiūriais veikalas yra visiškai originalus mokslo darbas, daugeliu aspektų – naujas žodis mūsų muzikologijoje. Jis prilygsta jame ir pasaulio muzikologų darbuose nurodomų, minimų, cituojamų, kaip intelektualinė terpė pasirinktų šiandienės Europos muzikologijos, kultūrologijos ir pan. autoritetų veikalams. Skaitant kyla natūralus noras autorę raginti parengti kur kas stambesnę (negu dabar) knygos santrauką anglų kalba ir ją išleisti atskiros knygos pavidalu, kad su tokiais svarbiais mūsų kultūros reiškiniais, savitais lietuvių muzikos modernistinės tapatybės ženklais ir jų labai aukšto lygio muzikologine analize galėtų susipažinti kitakalbiai kitataučiai skaitytojai.

Taigi vos pradėti, bet nespėti išplėtoti unikalūs Čiurlionio kūrybos polėkiai, iš Balakausko partitūrų sklindanti intelektualinė šviesa (šitaip apie jas kalbėjo Algirdas Martinaitis), Ockeghemo 36 balsų kanono „Deo gratias“ ar Des Prez 24 balsų moteto „Qui habitat“ partitūrų vaizdą tarytum atkartojančios Mažulio partitūros... Iš vienos pusės – kūryba, iš kitos – mokslo šviesa, iš abiejų – išminties grožis, išlavinto proto triumfas. Knygos skaitymas visa tai patiriant yra džiaugsminga veikla. Ir prisiminti, kad 1323 m. provansališkojoje Tulūzoje įsisteigęs trubadūrų meno atgavimino sambūris (veikia iki šiol!) pasivadino „Linksmojo mokslo konsistorija“. Liaukšminas muziką vadino kilniausiu

laisvuju mokslu (žr. jo veikalo citatą ir jos interpretaciją knygos p. 276). Savaip provansalų idėjomis pasinaudojo Friedrichas Nietzsche veikale „Linksmasis mokslas“. Hermanno Hesse'ės „Stiklo karoliukų žaidimo“ pradžioje rašoma: „Kiekvienas bandymas suartinti tiksluosius ir laisvuosius mokslus, kiekvienas mėginimas suartinti mokslą ir meną arba mokslą ir religiją buvo pagrįstas ta pačia amžina idėja, kuri mums įgavo pavidalą Stiklo karoliukų žaidimu. Tokie genijai, kaip Abeljaras, kaip Leibnicas, kaip Hegelis, be abejo, puoselėjo svajonę sutalpinti dvasinį universumą į koncentrinės sistemos ir gyvąjį dvasingumo bei meno grožį sujungti su magiška tikslųjų disciplinų formavimo galia.“⁹ Knygoje pateiktą detalų, gairių ir grafiškų schemų pavidalu patrauklų lietuvių muzikos pažinimą galima apibūdinti ir prancūziškuoju džiugaus išlavinto proto, *l'esprit éclairé* subrandintu vaisiumi.

Ši knyga asocijuojasi su šviesiu, mūsų muziką apgaubiančiu mokslingumo kupolu. Vaikštai po juo, t. y. skaitai, ir džiūgauji – kaip gražu, nes teisinga. Tai vienas pačių reikšmingiausių darbų per visą lietuvių muzikologijos istoriją.

Nuorodos

- 1 Gražina Daunoravičienė, Lietuviškojo modernizmo magistras ir Naujosios Vienos mokyklos idėjų paraštes, in: *Menotyra*, 2008, t. 15, Nr. 1, p. 54–81.
- 2 Ona Narbutienė, Kaunas. Vedlys į modernią muziką (1931–1939), in: *Vytautas Bacevičius. Gyvenimo partitūra*, t. I, sud. Ona Narbutienė, Vilnius: Petro ofsetas, 2005, p. 98.
- 3 *Lietuvos muzikos istorija*. II kn.: *Nepriklausomybės metai 1918–1940*, sud. ir red. Algirdas Jonas Ambrasas, Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2009, p. 514–645.
- 4 Jeronimas Kačinskas, *Gyvenimas ir muzikinė veikla: Straipsniai, laiškai, atsiminimai*, sud. Danutė Petrauskaitė, Vilnius: Baltos lankos, 1997, p. 38–39.
- 5 Krzysztof Droba, Młoda muzyka litewska, in: *W kręgu muzyki litewskiej*, ed. Krzysztofa Droby, Kraków: Akademia muzyczna w Krakowie, 1997, p. 102–103.
- 6 Vita Gruodytė, Apie lietuvių muzikos egzotiškumą, in: *Gaida. 12-asis šiuolaikinės lietuvių muzikos festivalis*, sud. Lina Navickaitė, Vilnius, 2002, p. 26; taip pat Vita Gruodytė, „exotisme“ de la musique lituanienne: d’hier à aujourd’hui, in: *Constructing Modernity and Reconstructing Nationality. Lithuanian Music in the 20th Century*, ed. Rūta Stanevičiūtė, Audronė Žiūraitytė, Vilnius: Kultūros barai, 2004, p. 26. Šią straipsnių rinktinę daugiausia sudaro 2002 m. Levene (Belgija) įvykusiame XVII IMS kongrese skaityti pranešimai, čia yra ir Daunoravičienės straipsnis „Microdimensional Compositions by Rytis Mažulis: from Mensurations to Fractals“.
- 7 J. S. Jenkins, Medicine and music in Vienna at the time of Mozart, in: *Journal of the Royal Society of Medicine*, Vol. 86, November, 1993, p. 561. Autorius cituoja Otto Ericho Deutscho Mozarto biografiją.
- 8 *Muzika 1940–1960*. Dokumentų rinkinys, sud. Laima Kiauleikytė, Violeta Tumasonienė, Vilnius: Alka, 1992, p. 106.
- 9 Hermanas Hese, *Stiklo karoliukų žaidimas*, iš vokiečių kalbos vertė Vytautas Petrauskas ir Dominykas Urbas, Vilnius: Vaga, 1984, p. 11.

Apie autorius

Jacques Amblard (g. 1970) – Provanso Ekso universiteto profesorius. Paskelbė publikacijų apie estetiką, XX–XXI a. muziką knygoje, skirtose šiuolaikiniam prancūzų kompozitoriui Pascaliui Dusapinui („Pascal Dusapin. Intonation or Secret“, Paryžius, 2002) ir Olivier Messiaeno recepcijai („Vingt regards sur Messiaen. Une étologie de la médiation“, Paryžius, 2015); parengė straipsnių apie muzikos pedagogiką (kn. „Harmony explained to children“, Paryžius, 2006). 1999–2000 m. kas savaitę rengė ir vedė radijo laidą apie muzikos pedagogiką (radijo stotis „France Culture“), 2007 m. surengė dvi konferencijas Prancūzijos koledže (*Collège de France*).

El. p. amblard83@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2015 02 10

Jonas Bruveris (g. 1939) – muzikologas, humanitarinių mokslų daktaras (1993), Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas. 1965 m. baigė Lietuvos valstybinę konservatoriją (dab. Lietuvos muzikos ir teatro akademija, LMTA), 1969 m. – Leningrado (dab. Sankt Peterburgo) konservatorijos aspirantūrą. 1981–1983 m. dirbo Bratislavos universitete (Slovakija), 1969–2016 m. dėstė LMTA (Muzikos istorijos katedros profesorius). Parašė biografinę apybraižą „Mikalojus Konstantinas Čiurlionis“ (1973), knygą „Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras“ (2006), sudarė leidinius „Čiurlioniui 100“ (1977), „Kiprui Petrauskui 100“ (1988), „Birutė Almonaitytė“ (1999). Dalyvauja konferencijose Lietuvoje ir užsienyje.

El. p. jonasvytas@takas.lt
Straipsnis įteiktas 2016 05 16

Charris Efthimiou (g. 1978) įgijo kompozicijos magistro laipsnį Graco muzikos ir atlikimo menų universitete, apgynė daktaro disertaciją Wolfgango Amadeus Mozarto simfonijų tema. Nuo 2012 m. yra šio universiteto muzikos istorijos ir teorijos docentas. Nuo 2013 m. atlieka podoktorantūros stažuotę (Ignace'o Josepho Pleyelio simfonijų tema). Išleido monografijas apie grupės „Metallica“ kūrybą ir Mozarto simfonijas. Paskelbė publikacijų apie Mozarto simfoninę kūrybą („Mozartjahrbuch“, 2016), kompozitorių Jeano Sibeliaus, Josefo Mysliveceko, Lukos Sorkocevico, Richardo Wagnerio, Josefo Martino Krausso, Alessandro Rollos, Arthuro Honeggero, Leošo Janáčeko, Charleso Mayro muziką, Johanno Ludwigo Krebso trio sonatas ir sunkiojo metalo muzikos kryptį. Mokslinių tyrimų sritys: pastarųjų trijų šimtmečių simfonijos, po 1945 m. sukurta muzika, populiariosios muzikos kryptys (sunkusis metalas, kietasis rokas).

El. p. charis.ef@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2015 05 15

Anna Fortunova Nižnij Novgorodo valstybinėje muzikos ir vadybos akademijoje studijavo muzikologiją, žurnalistiką ir muzikos dramaturgiją. 2007 m. apgynė disertaciją Dmitrijaus Šostakovičiaus baletų kaip 1920–1930 m. kultūros fenomeno tema. 2008 m. dėstė muzikologiją Nižnij Novgorodo pedagogikos universitete. Pelniusi Alexanderio Humboldto fondo stipendiją, 2009–2011 m. Hanoverio muzikos, dramos ir medijų universitete atliko Rusijos muzikos sklaidos 1920-aisiais Berlyne mokslo tyrimą. 2012 m. buvo Mariannos Steegmann fondo stipendininkė, Hanoverio universitete vykdė projektą „Russisch-deutsche Musikbegegnungen 1917–1933: Analyse und Dokumentation“. 2014 m. buvo šio universiteto mokslo darbuotoja, nuo 2016 m. universitete dėsto muzikologiją.

Tel. +4951131007335

El. p. anna.fortunova@hmtm-hannover.de
Straipsnis įteiktas 2015 02 05

Daugailė Glinskienė (g. 1989) – jungtinės Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA), Vilniaus universiteto ir Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto etnologijos doktorantūros studijų programos doktorantė. 2012 m. Vytauto Didžiojo universitete baigė filosofijos bakalauro studijas, 2016 m. LMTA įgijo muzikinio folkloro magistro laipsnį. Kauno tautinės kultūros centre ir Kauno jėzuitų gimnazijoje dirba meno vadove. Moksliniai interesai: katalikų liaudiškojo pamaldumo praktikos, tradicinis giedojimas, tradicinės muzikos kaita ir naujos formos.

El. p. daugaileb@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2016 04 15

Levon Hakobian (g. 1953, Akopyan) – mokslų daktaras, vadovauja Rusijos valstybinio menų studijų instituto Maskvoje Muzikos teorijos katedrai, redaguoja elektroninį žurnalą „Art of Music: Theory and History“ (<http://sias.ru/publications/magazines/musik/>), yra leidinių ciklo „New Collected Works by Shostakovich“ (Maskva, DSCH) redakcinės kolegijos narys. Pagrindinės publikacijos: „Muzikos tekstų struktūrinė analizė“ (1995), „Sovietų laikotarpio muzika, 1917–1987 m.“ (1998), muzikos žodyno „Grove“ versija rusų kalba (2001, 2/2007), „Šostakovičius: fenomenologinė esė apie jo kūrybą“ (2004), „Mozart: A Guidebook“ (2006), „Music of the 20th Century. A Concise Encyclopaedia“ (2010); paskelbė publikacijų rusų, armėnų, anglų, lenkų, vokiečių ir prancūzų kalbomis apie viduramžių Armėnijos giesmes, muzikos mokslo problemas, sovietų muzikos istoriją ir mažai žinomus XX a. kompozitorius.

El. p. levonh451@yandex.ru
Straipsnis įteiktas 2016 03 30

Małgorzata Janicka-Słysz – Krokuvos muzikos akademijos Muzikos teorijos ir interpretacijos katedros docentė ir mokslo darbuotoja, Muzikos atlikimo ir tyrimų instituto vadovė, Lenkijos kompozitorių sąjungos muzikologų sekcijos ir žurnalo „Muzikos teorija“ redakcinė kolegijos narė. Tyrinėja Lenkijos ir Lietuvos šiuolaikinę muziką, Karolio Szymanowskio kūrybą. Dalyvavo tarptautinėse konferencijose Krokuvoje, Vilniuje, Londone, Leipcige, Ciuriche, Kenterberyje, Paryžiuje, Lisabonoje ir kitur. Parengė monografijas: „Vytautas Bacevičius ir kosminės muzikos idėjos“ (2001), „Karolio Szymanowskio muzikos poetika. Tyrimai ir interpretacijos“ (2013). Paskelbė 50 straipsnių lenkų ir užsienio rinktinėse. Nuo 2008 m. yra muzikos festivalio Vavelio karališkojoje pilyje meno vadovė. 2008–2012 m. buvo Krokuvos muzikos akademijos studijų prorektorė, šiuo metu – studijų ir mokslo prorektorė. Muzikologė pelnė apdovanojimų, tarp jų „Honoris gratia“ ženklą (2009) ir „Excellence in Teaching“ (2012). Nuo 2013 m. yra Karolio Szymanowskio muziejaus Zakopaneje programų kuratorė.

El. p. malgorzata.janicka.slysz@amuz.krakow.pl
Straipsnis įteiktas 2015 01 29

Lidia Melnyk (g. 1976) – habilituota mokslų daktarė, Nacionalinės Mykolos Lysenko muzikos akademijos Lvove docentė. 2002 m. šioje akademijoje baigė muzikos teorijos ir istorijos studijas. 2004 m. Nacionalinėje Piotro Čaikovskio muzikos akademijoje Kijeve apgynė daktaro disertaciją neobarokinių tendencijų XX a. muzikoje tema; 2014 m. jai suteikta daktaro habilitacija (disertacija muzikos žurnalistikos tema).

El. p. lidamelnyk@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2015 01 29

Margarita Moisejeva (g. 1988) 2012 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje įgijo etnomuzikologijos bakalauro laipsnį, 2014 m. – etnomuzikologijos ir pedagogikos magistro laipsnius. Nuo 2014 m. yra jungtinės Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vilniaus universiteto ir Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto etnologijos doktorantė (disertacijos tema „Lietuvos krikščionių ortodoksų giedojimas: tradicija ir kaita“). Moksliniai interesai: bažnytinis giedojimas, ortodoksų (stačiatikių) bažnyčia ir giedojimas Lietuvoje šiandienos kontekste ir užsienyje, ortodoksų (stačiatikių) religijos istorija Lietuvoje.

El. p. moisejevamargarita@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2016 04 08

Nadezhda Petrusseva – mokslų daktarė, Permės valstybinės menų ir kultūros akademijos profesorė, Muzikos teorijos ir istorijos katedros vedėja, Šiuolaikinės muzikos informacijos centro Permėje vadovė, Rusijos kompozitorių sąjungos narė. Daktaro disertaciją apgynė Maskvos valstybinėje Piotro Čaikovskio konservatorijoje (vad. prof. J. Cholopovas). Pirmosios monografijos Rusijoje apie kompozitorių Pierre'ą Boulezą autorė („Pierre Boulez. Muzikos kompozicijos estetika ir technika“, 2002); monografija pristatyta Maskvoje (2002), IRCAM'e Paryžiuje (2003) ir „Orpheus“ institute Gente (2003). Paskelbė mokslo darbą „XX a. muzikos kompozicija: analizės struktūros

ir metodai“ (dvi dalys, 2006 ir 2016), paskelbė daugiau kaip 100 straipsnių naujosios ir šiuolaikinės muzikos temomis, straipsniai publikuoti rusų periodikoje (žurn. „Muzika ir laikas“, „Muzikinis gyvenimas“, „Muzikologija“, „Filosofija ir kultūra“, Kultūros apžvalga“ ir kt.).

Tel. +961 57 27 518
El. p. petrussyova@yandex.ru
Straipsnis įteiktas 2015 01 07

Gregor Pompe (g. 1974) studijavo komparatyvinę literatūrą, vokiečių kalbą ir muzikologiją Liublianios universiteto Menų fakultete, kur gavo daktaro laipsnį. Šiuo metu Liublianios universiteto Menų fakulteto Muzikologijos katedros docentas ir katedros vedėjas, dėstė Mariboro pedagogikos akademijoje ir Karlo-Franzenso universiteto Muzikologijos institute (Gracas, Austrija). Moksliniai interesai daugiausia susiję su muzikos semantika, taip pat operos ir šiuolaikinės muzikos istorija. Monografijos „Postmodernizmas ir muzikos semantika“ (Liubliana, 2011) autorius, bendradarbiavo rašant dvikalbę knygą „Notacijos aspektai slovėnų muzikoje“ (Liubliana, 2003), redagavo knygą „Istorija ir literatūriniai jos žanrai“ (Kembrižas, 2008). Straipsniai publikuoti keliuose tarptautiniuose leidiniuose, aktyviai reiškiasi kaip kompozitorius ir muzikos kritikas.

El. p. Gregor.Pompe@ff.uni-lj.si
Straipsnis įteiktas 2016 01 24

Daiva Račiūnaitė-Vyčiniene (g. 1962) – muzikologijos daktarė (1993), habilituota daktarė (2009), docentė (1998), Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Etnomuzikologijos katedros vedėja (nuo 2001), Muzikologijos instituto Etnomuzikologijos skyriaus vyriausioji mokslinė bendradarbė (2010). Europos etnomuzikologų seminaro (ESEM), Tarptautinės tradicinės muzikos tarybos (ICTM), Vokalinės polifonijos tyrimų centro Tbilisyje narė, nuolatinė vokalinės polifonijos tyrėjų simpoziumų dalyvė, dalyvauja Europos daugiabalsės muzikos tyrimų centro (EMM) veikloje. Skaitė mokslinių pranešimų ir publikavo darbų Lietuvoje, Austrijoje, Didžiojoje Britanijoje, Estijoje, Gruzijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Rusijoje, Sardinijoje, Vokietijoje ir kt. Išleido monografijas „Sutartinių atlikimo tradicijos“ (2000) ir „Lithuanian Polyphonic Songs. Sutartinės“ (2002), sutartinių pradžiamokslį „Kokių giedosim, kokių sutarysim?“ (2004), sudarė ir parengė 11 muzikinio folkloro kompaktinių plokštelių ir vaizdadiškių. Folkloro atlikėja, vadovauja sutartinių giedotojų grupei „Trys keturiose“ (nuo 1986), folkloro ansamblio „Visi“ narė (nuo 1986), užsiima aktyvia sutartinių sklaida Lietuvos ir užsienio folkloro, taip pat šiuolaikinės muzikos festivaliuose. Už reikšmingą mokslinę ir visuomeninę veiklą etninės kultūros srityje kartu su Evaldu Vyčiniu 2002 m. apdovanota Valstybine Jono Basanavičiaus premija.

Moksliniai interesai: Europos tradicinė polifonija, sutartinės ir kitos lietuvių daugiabalsiškumo rūšys, folkloro atlikimo ypatumai, folkloras vaikų muzikinio ugdymo sistemoje, mitologija, pasaulėžiūra, (etno)lingvistika, šiuolaikinės folkloro interpretacijos formos ir kt.

El. p. daivavy@lmta.lt
Straipsnis įteiktas 2016 09 05

Rūta Stanevičiūtė – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė, nacionalinių ir tarptautinių mokslo tyrimų projektų vadovė ir tyrėja, atliko mokslo tyrimus Varšuvos, Kembridžo, Londono *King's College*, Berlyno menų ir kituose universitetuose. Paskelbė monografiją „Modernumo lygtys. Tarptautinė šiuolaikinės muzikos draugija ir muzikinio modernizmo sklaida Lietuvoje“ (2015). Sudarė ir parengė 10 muzikologijos ir menotyros straipsnių bei šaltinių knygų. Vienos paskutinių jos sudarytų ir redaguotų knygų yra „Sociocultural Crossings and Borders: Musical Microhistories“ (kartu su Rima Povilioniene, 2015), parengta bendradarbiaujant su Tarptautinės muzikologų draugijos (IMS) studijų grupėmis „Muzika ir kultūros studijos“, „D. Šostakovičius ir jo epocha: amžininkai, kultūra ir valstybė“, „Stravinskis tarp Rytų ir Vakarų“, taip pat 40-osios Pabaltijo muzikologų konferencijos straipsnių rinktinė „Poetics and Politics of Place in Music“ (kartu su Lina Navickaite-Martinelli, 2009), rinktinė „Vytautas Bacevičius in Context“ (kartu su Veronika Janatjeva, 2009), šiuolaikinei lietuvių muzikai skirtas žurnalas „World New Music Magazine“ (kartu su Andreasu Engströmu, 2008), naujosios muzikologijos antologija „Muzika kaip kultūros tekstas“ (2007). Aktyvi tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo projektų iniciatorė ir dalyvė. Buvo Lietuvos kompozitorių sąjungos muzikologų sekcijos pirmininkė (2005–2010) ir ISCM Lietuvos sekcijos pirmininkė (2003–2008).

Mokslinių interesų sritys: modernizmo ir nacionalizmo raiška XX–XXI a. muzikoje, lietuvių egzodo kompozitorių veikla, filosofiniai ir kultūriniai muzikos tyrinėjimai, šiuolaikinės muzikos recepcija.

El. p. ruta.staneviciute@gmail.com
Straipsnis įteiktas 2016 11 05

Igor Vorobyov (g. 1965) – kompozitorius, muzikologas, menų daktaras. 1992 m. baigė Leningrado (dab. Sankt Peterburgo) konservatoriją, kurioje dėsto nuo 1994 m. Dalyvavo įvairiose tarptautinėse konferencijose ir muzikos festivaliuose, yra Rusijos kompozitorių sąjungos narys. Kaip jaunas kompozitorius pelnė apdovanojimų Rusijos kompozitorių konkursuose, buvo Rusijos Federacijos kultūros ministerijos ir Rusijos humanitarinių mokslų fondo stipendininkas. Nuo 1992 m. yra festivalio „Nuo avangardo ir šių dienų“ meno vadovas. Parašė dvi monografijas: „Rusų avangardas ir Aleksandro Mosolovo 1920–1930 m. muzikinis palikimas“ ir „Socialistinio realizmo stilius 1930–1950-ųjų sovietinėje muzikoje“, išleido rinktinę „Rusijos avangardo kompozitoriai“ (kartu su Ana Sinaiskaja, 2007) ir albumą „Sankt Peterburgas. Muzika. XX amžius“ (2004).

El. p. izspbigorv@mail.ru
Straipsnis įteiktas 2015 01 29

About the authors

Jacques Amblard (b. 1970) is a musicologist, associate professor at the University of Provence (Aix-en-Provence, France). His publications concern aesthetics, music of the 20th and the 21st centuries; notably in the book about the French contemporary composer Pascal Dusapin (*Pascal Dusapin. Intonation or Secret*, Paris, 2002), or in another about Messiaen's reception (*Vingt regards sur Messiaen. Une étologie de la médiation*, Paris, 2015); musical pedagogy (which appears in *Harmony Explained to Children*, Paris, 2006). He conceived and presented a radio program exploring musical pedagogy, on the cultural French public radio channel *France Culture*, broadcasted each week from September 1999 to June 2000. He gave two conferences at the Collège de France in 2007.

amblard83@gmail.com

Delivered 10 02 2015

Jonas Bruveris (b. 1939). Musicologist, doctor of humanities (1993), laureate of the Lithuanian National Prize for Culture and Arts. In 1965 he graduated from the Lithuanian State Conservatoire and in 1969 completed post-graduate studies at the St. Petersburg Conservatoire. In 1981–1983 he was a lecturer at Bratislava University (Slovakia), in 1969–2016 he was a professor of the Music History Department of the Lithuanian Academy of Music and Theatre. He wrote an essay *Mikalojus Konstantinas Čiurlionis* (1973), the book *Lietuvos nacionalinis operos ir baletu teatras* (The Lithuanian National Opera and Ballet Theatre, 2006), compiled books *Čiurlioniui 100* (The Centenary of Čiurlionis, 1977), *Kiprui Petrauskui 100* (The Centenary of Kipras Petrauskas, 1988), *Birutė Almonaitytė* (1999). He participates in conferences in Lithuania and abroad.

jonasvytas@takas.lt

Delivered 16 05 2016

Charris Efthimiou (b. 1978), master in composition at the University of Music and Performing Arts Graz (Austria); PhD in Mozart's Symphonies. Since 2012 he has been a senior lecturer on music history and music theory at the University of Music and Performing Arts in Graz. Since 2013, Post Doc (senior scientist) in J. I. Pleyel's Symphonies. He is the author of monographs on Metallica's *Riffs* and Mozart's symphonies. His publications include topics on the symphonic works of Mozart (*Mozartjahrbuch*, 2016), Sibelius (Cambridge Scholars Publishing), Mysliveček, Sorkočević, Wagner, Krauss, Rolla, Honegger, Janáček, Mayr, the trio sonatas of Krebs and on heavy metal. His scientific focus is on symphonies written during the last three centuries, contemporary music after 1945 and the popular directions of hard rock and heavy metal music.

charis.ef@gmail.com

Delivered 15 05 2015

Anna Fortunova studied musicology, art journalism and musical dramaturgy at the State Academy of Music and Marketing of Nizhny Novgorod's State University (Russia). From 2004 to 2007 she worked on her dissertation on Dmitri Shostakovich's ballets as a cultural phenomenon of the 1920s and 1930s. As a graduate and post-graduate student, she received various grants and awards. In the fall term of 2008 she was a lecturer for historical musicology at the State University for Pedagogy in Nizhny Novgorod. From 2009 to 2011 she was a fellow of the Alexander-von-Humboldt-Foundation. Within the framework of this project, she conducted research on the topic of Russian music in 1920s Berlin at the Hanover University of Music, Drama, and Media (HMTMH). In early 2012, she was a scholarship holder of the Marian Steegmann-Foundation at the HMTMH, before becoming a research associate in the DFG project *Russisch-deutsche Musikbegegnungen 1917–1933: Analyse und Dokumentation* at the same university. Since May 2014 till February 2016, Fortunova worked as a research fellow at HMTMH and since March 2016 she has been working as a lecturer for historical musicology at the same University.

Phone +4951131007335

anna.fortunova@hmtm-hannover.de

Delivered 05 02 2015

Daugailė Glinskienė (b. 1989) is a PhD candidate in united ethnology studies at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, Vilnius University and the Institute of Lithuanian Literature and Folklore PhD studies. In 2012 she graduated from the Vytautas Magnus University as a philosopher, in 2016 obtained an MA in musical folklore at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. Glinskienė works as an art director at the Kaunas National Culture Centre and Kaunas Jesuit Gymnasium. Fields of research: traditional catholic practices of piety, traditional chanting, transformation of traditional music and its new forms.

daugaileb@gmail.com

Delivered 15 04 2016

Levon Hakobian (b. 1953, Akopyan), PhD, Head of the Department of Music Theory at the Russian State Institute of Art Studies in Moscow, editor of the electronic journal *Art of Music: Theory and History* (<http://sias.ru/publications/magazines/musik/>), and member of the editorial board of the *New Collected Works by Shostakovich* (Moscow, DSCH). His main publications include *The Analysis of Profound Structure in Musical Texts* (1995), *Music of the Soviet Age, 1917–1987* (1998), the Russian version of *Grove's Concise Dictionary of Music and Musicians* (2001, 2/2007), *Shostakovich: An Essay in the Phenomenology of His Work* (2004), *Mozart: A Guidebook* (2006), *Music of the 20th Century. A Concise Encyclopaedia* (2010), and a number of other writings in Russian, Armenian,

English, Polish, German and French, on Medieval Armenian sacred chant, topical problems of musical science, the history of Soviet music, and lesser-known 20th century composers.

levonh451@yandex.ru

Delivered 30 03 2016

Małgorzata Janicka-Słysz is a music theorist, assistant professor, researcher at the Department of Theory and Interpretation of Musical Work and the Head of the Institute of Music Analysis and Interpretation at the Academy of Music in Krakow, member of the section of musicologists at the Polish Composers' Union, member of the editorial board of the journal *Theory of Music*. In her scientific pursuits she focuses on contemporary Polish and Lithuanian output and especially on the music of Karol Szymanowski. She has participated in international conferences in Krakow, Vilnius, London, Leipzig, Zurich, Canterbury, Paris, Lisbon, etc. She published books: *Vytautas Bacevičius i jego idee muzyki kosmicznej* (Vytautas Bacevičius and His Ideas of Cosmic Music, 2001) and *Poetyka muzyczna Karola Szymanowskiego. Studia i interpretacje* (Poetics of Karol Szymanowski's Music. Studies and Interpretations, 2013) and 50 articles in Polish and foreign group publications. She is an artistic director of the *Wawel Royal Castle at Dusk* music festival (eight editions since 2008). In 2008–2012, she served as the vice-rector for teaching and promotion at the Academy of Music in Krakow; currently she is the vice-rector for teaching and science. She received, among others, Honoris gratia badge (2009) and was awarded the Excellence in Teaching (2012). In 2013, she became a programme curator of Karol Szymanowski's Museum at Villa Atma in Zakopane.

malgorzata.janicka.slysz@amuz.krakow.pl

Delivered 29 01 2015

Lidia Melnyk (b. 1976), PhD habil., Assistant Professor at the National M. Lysenko Academy of Music in Lviv. In 1994–2002 she studied at the National M. Lysenko Academy of Music (honorary diploma in theory and history of music and postgraduate studies). In 2004, PhD at the National P. Tchaikovsky Academy of Music in Kiev (thesis about neo-baroque tendencies in the music of the 20th century); in 2014, a second doctorate (Habilitation) at the same academy (thesis about music journalism).

lidamelnyk@gmail.com

Delivered 29 01 2015

Margarita Moisejeva (b. 1988) received BA in ethnomusicology from the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 2012, MA in ethnomusicology and MA in pedagogy from the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 2014. Since 2014 she has been a PhD student of the united Ethnology program at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, Vilnius University and the Lithuanian Literature and Folklore Institute (thesis *Orthodox chanting in Lithuania: Tradition and Change*). Her research interests: orthodox chant, orthodox chanting and religion in Lithuania, church music, traditional music.

moisejevamargarita@gmail.com

Delivered 08 04 2016

Nadezhda Petruseva, the doctor of art criticism, the professor and chair of the Department of Music Theory and History at the Perm State Academy of Art and Culture, the head of Information Centre of Modern Music in Perm, member of the Composers' Union of Russia. She obtained her postgraduate and doctoral diplomas from the Tchaikovsky Moscow State Conservatory (supervisor prof. Yury Cholopov) and is the author of the first monograph in Russia about Pierre Boulez (*Pierre Boulez. Aesthetics and Techniques of a Musical Composition*, 2002). The monograph was presented in Moscow (2002), Paris (IRCAM, 2003) and Ghent (Orpheus Institute, 2003). She is the author of research study *Music Composition of the 20th Century: Structures, Methods of Analysis* (in two parts, 2006 & 2016) and over 100 articles on modern and new music. Petruseva has published her articles in the Russian journals *Music and Time*, *Musical Life*, *Musicology*, *Philosophy and Culture*, *Culture Observatory*, etc.

Phone 8 961 57 27 518

petrusyova@yandex.ru

Delivered 07 01 2015

Gregor Pompe (1974) studied comparative literature, German language and musicology at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana, where he defended his doctoral thesis. He works as an assistant professor at the Department of Musicology at the Faculty of Arts of the University of Ljubljana. His scientific interest is focused mainly on the problem of musical semantics, history of opera and contemporary music. He also taught at the Pedagogical Academy in Maribor and at the Musicological Institute of the Karl-Franzens University in Graz. He wrote the monograph *Postmodernism and the Semantics of Music* (Ljubljana, 2011), together with Jurij Snoj he is also a co-author of the bilingual book *Music in Slovenia through the Aspect of Notation* (Ljubljana, 2003) and editor of the book *History and its Literary Genres* (Cambridge, 2008). He published his scientific articles in several international journals. Gregor Pompe was the president of the Slovenian Musicological Society, is currently the head of the Department of Musicology at the Faculty of Arts at the University of Ljubljana, and is also active as a composer and music critic.

Gregor.Pompe@ff.uni-lj.si

Delivered 24 01 2016

Daiva Račiūnaitė-Vyčiniienė (b. 1962), graduated from the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 1985; PhD in musicology in 1993; PhD Habil. in 2009. She has been teaching at the Lithuanian Academy of Music and Theatre since 1989 as an associate professor. She is the head of the Department of Ethnomusicology (since 2001), member of the European Seminar in Ethnomusicology (ESEM) and the International Council of Traditional Music (ICTM). She has published numerous scientific articles, presented reports at conferences in Lithuania and abroad. D. Račiūnaitė-Vyčiniienė is the author of the books *Sutartinų atlikimo tradicijos* (The Traditions of Performing Multipart Songs, 2000), *Sutartinės. Lithuanian Polyphonic Songs* (2002). She has led a sutartinės performers' group *Trys keturiose* (since 1986) and organized

the annual International Folklore Festival *Skamba skamba kankliai* in Vilnius.

The objects of her scientific interests are sutartinės and other forms of early polyphony, traditional polyphonic singing in contemporary culture, peculiarities of performance, archaic forms of folklore, mythology and ethnic linguistics, teaching and interpretation of folk music for children. Her concern is with the dissemination of ethnic culture in modern-day society. In 2002 she was awarded the National Jonas Basanavičius Award for significant scholarly and public activities in the area of ethnic culture.

daivavy@lmta.lt

Delivered 05 09 2016

Rūta Stanevičiūtė is a professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. Her current fields of interest are modernism and nationalism in the 20th–21st c. music, philosophical and cultural issues in the analysis of contemporary music, and the studies of music reception. She has conducted research at the universities of Warsaw, Cambridge, King's College London, Berlin University of Arts and other institutions. She is the author of the book *Modernumo lygtys. Tarptautinė šiuolaikinės muzikos draugija ir muzikinio modernizmo sklaida Lietuvoje* (The Figures of Modernity. The International Society for Contemporary Music and the Spread of Musical Modernism in Lithuania, 2015). She also edited and co-edited 10 collections of articles on twentieth- and twenty-first-century musical culture and history of music reception; has prepared a college textbook *Muzika kaip kultūros tekstas* (*Music as a Cultural Text*, 2007) and a collection of articles on the Lithuanian composer Vytautas Bacevičius (in English, 2009). Currently she co-edited a collection of musicological articles, *Sociocultural Crossings and Borders: Musical Microhistories* (2015), in collaboration with the study groups *Music and*

Cultural Studies, Shostakovich and his Epoch: Contemporaries, Culture and the State, and *Stravinsky between East and West* of the International Musicological Society. Stanevičiūtė is active as an initiator and coordinator of scientific exchange and networking on both national and international level. In 2005–2010, she was a chair of the Musicological section at the Lithuanian Composers' Union and in 2003–2008 a chair of the Lithuanian section of the International Society for Contemporary Music.

ruta.staneviciute@gmail.com

Delivered 05 11 2016

Igor Vorobyov (b. 1965), composer, musicologist, and doctor of arts. Graduated from the St. Petersburg Conservatory in 1990 and completed its post-graduate program there in 1992. Since 1994 he has been teaching at the St. Petersburg Conservatory. He has participated in numerous international musicological conferences and music festivals. Vorobyov is a member of the Russian Composers' Union. He has received the awards from the All-Russian Competition for Student Composers and the Review of the Young Composers of St. Petersburg, as well as grants from the Ministry of Culture of the Russian Federation and the Russian Humanitarian Fund for Science. Since 1992 he has been the artistic director of the festival *From the Avant-garde to the Present Day*. He is the author of the following monographs: *The Russian Avant-garde and the Musical Legacy of Alexander Mosolov from the 1920s and 1930s*, *The Socialist Realist "Grand Style" in the Soviet Music of the 1930s-1950s*. Vorobyov published a collection *Composers of the Russian Avant-garde* (together with Sinayskaya, 2007) and an album *St. Petersburg. Music. 20th Century* (2004).

izspbgorv@mail.ru

Delivered 29 01 2015

Atmintinė autoriams

Teikiamų publikuoti straipsnių reikalavimai, jų recenzavimo tvarka

Į žurnalą priimami tokios arba analogiškos struktūros moksliniai straipsniai: įvadas, tyrimų tikslas, objektas, metodas ir metodikos, gauti rezultatai, išvados arba apibendrinimas, nuorodos, naudotos literatūros sąrašas.

Prieš pagrindinį tekstą turi būti anotacija, kurioje nurodoma: tyrinėjimo objektas, metodas (metodikos), tikslas, išdėstomi tyrimo rezultatai. Paskui išvardijami reikšminiai žodžiai. Anotacija turi būti pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis.

Straipsnio pabaigoje turi būti pateikiamos nuorodos ir literatūros sąrašas. Po literatūros sąrašo pateikiama santrauka. Jei straipsnis lietuvių kalba, santrauka rašoma anglų kalba; užsienio kalba teikiamo straipsnio santrauka turi būti lietuvių kalba. Santraukos apimtis – 0,5–1 puslapis.

Straipsnio iliustracinė medžiaga (nuotraukos, grafikai, schemos, lentelės ir kt.) turi būti nespaltvota, geros kokybės ir tinkama reprodukuoti. Natų pavyzdžiai turi būti parengti kompiuteriu.

Straipsnius galima teikti lietuvių ir pagrindinėmis užsienio kalbomis. Apimtis neturėtų viršyti vieno autorinio lanko. Didesnės apimties straipsnio spausdinimo galimybė aptariama su vyriausiuoju redaktoriumi.

Straipsnio autorius atskirame lape lietuvių ir anglų kalbomis turi pateikti trumpą savo mokslinę biografiją – nurodyti mokslinį laipsnį ir vardą, svarbiausius darbus, mokslinius interesus, darbovietę, pareigas ir adresą.

Redakcijai pagal nurodytus reikalavimus parengtą straipsnį autorius turi pateikti kompiuterinėje laikmenoje arba elektroniniu paštu.

Pateiktą straipsnį recenzuoja du redakcinės kolegijos paskirti mokslininkai. Laikomasi nuostatos, kad kiekvienas straipsnis turi turėti dvi recenzijas – vidinę ir išorinę. Jeigu pateikto straipsnio problematika tarpdisciplininė, privaloma gretutinės mokslo srities ar krypties mokslininko rekomendacija.

Straipsnis spausdinamas gavus dviejų mokslininkų rekomendacijas.

Bibliografinių nuorodų sistemos reikalavimai

„Lietuvos muzikologijai“ teikiamuose straipsniuose turi būti laikomasi citavimo tvarkos ir bibliografinių nuorodų sąrašo sudarymo metodikos.

Nuorodose ir literatūros sąrašė bibliografiniai duomenys pateikiami originalo rašyba. Dokumentai kirilica nelotyninami (netransliteruojami). Kinų, japonų, arabų ir kitų kalbų šaltiniai nurodomi naudojantis atitinkamais transliteravimo standartais. Sulotyninti duomenys gali pakeisti vartotuosius originaliame dokumente arba papildyti – tuo atveju suskliausti lauztiniais skliaustais. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti nurodomo dokumento kalboje susiklosčiusią praktiką.

Tekstinės išnašos įterpiamos į straipsnio tekstą lenktiniuose skliaustuose arba teikiamos kaip pastaba nuorodose darbo gale. Į tekstą įterptose išnašose nurodomas cituojamo teksto autorius arba antraštė, išleidimo metai ir – jei reikia – puslapis, pavyzdžiui, (Čiurlionis 1973: 51). Kelių autorių leidinio nuoroda gali būti trumpinama nurodant pirmojo autoriaus pavardę ir prirašant „et al.“ Nuorodose teikiami bibliografiniai duomenys nurodomi laikantis citavimo tvarkos ir literatūros sąrašo sudarymo metodikos.

Literatūros sąrašas turi būti išdėstytas autorių arba antraščių abėcėlės tvarka. To paties autoriaus darbai rašomi išleidimo chronologine tvarka.

Bibliografinės nuorodos sudaromos laikantis šių reikalavimų:

- a) po autoriaus pavardės ir vardo dedamas kablelis; po kiekvieno asmenvardžio dedamas kabliataškis;
- b) jei autorius nežinomas, nurodoma antraštė (pavadinimas);
- c) jei antraštės nėra, ji keičiama pirmaisiais žodžiais, reiškiančiais baigtinę mintį; po jų dedamas daugtaškis;
- d) toliau eina antraštė – straipsnio arba knygos pavadinimas (kursyvu) originalo kalba;
- e) prieš šaltinį, kuriame išspausdintas straipsnis, rašoma „in:“; šaltinio antraštė išryškinama kursyvu.
- f) jei esama antraštės, t. y. antraštę paaiškinančių duomenų (informacija apie leidinio tipą, žanrą, paskirtį, rengėjus), jie teikiami po antraštės; prieš paantraštę dedamas dvitaškis;
- g) leidinio rengėjų (redaktorių, vertėjų ir pan.) nurodyti neprivalu, tačiau jie gali būti nurodomi po antraštės;

- h) būtini bibliografijos elementai yra išleidimo duomenys – originalo kalba rašomi duomenys: vieta, leidėjas, metai;
- i) po leidinio išleidimo vietos nuorodos dedamas dvitaškis (kai leidėjas nenurodomas, dedamas kablelis); po dvitaškio toliau rašomas leidėjas, esant keliems leidėjams – išryškintasis arba pirmasis leidėjas; po leidėjo įvardijimo dedamas kablelis;
- j) toliau nurodomi leidinio metai; esant tęstinių ar periodinių leidinių numerių, tomų ir pan. nuorodoms, po leidinio metų dedamas kablelis; nesant šių duomenų, po leidinio metų dedamas taškas, pavyzdžiui:

Landsbergis Vytautas, *Geresnės muzikos troškimas*, Vilnius: Vaga, 1990. ISBN 5-415-00635-4.

Račiūnaitė-Vyčiniienė Daiva, Vienbalsumas šiaurės rytų Aukštaitijoje: vėlesnės monofoninės dainos, in: *Lietuvos muzikologija*, Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2005, t. 6, p. 150–160.

- k) toliau nurodomi leidinio dalies (pvz., straipsnio) puslapiai, pavyzdžiui:

Kramer Lawrence, Perspektyvos: postmodernizmas ir muzikologija, in: Goštautienė, Rūta (sud.), *Muzika kaip kultūros tekstas*, Vilnius: Apostrofa, 2007, p. 124–160.

- l) toliau įrašomas knyga, daugiatomius arba serialinius leidinius identifikuojantis standartinis numeris – ISBN, ISMN ar ISSN; po jų nuorodos dedamas taškas; standartinis numeris neprivalomas nurodant knygų, daugiatomių arba serialinių leidinių dalis (straipsnius ir pan.);

- m) cituojant arba nurodant elektroninius dokumentus, būtina nurodyti leidinio autorių, antraštę, elektroninį adresą ir elektroninio leidinio žiūrėjimo datą, pavyzdžiui:

Paulauskis Linas, Bronius Kutavičius: jeigu nėra paslapties – nėra ir muzikos, in: *Lietuvos muzikos link* [interaktyvus], 2005–2006, Nr. 11, <<http://www.mxl.lt/lt/classical/info/251>> [žiūrėta 2007 11 05].